

# ההתבטחה!

הכספים, וגם כמגייס כספים עבור המועצה. הוא עשה רושם חביב על כל אדם. האמת צריכה להיאמר, שלא רק חנוך נגר התרשם לטובה מבן־אפרים. גם חבריו למועצה, יוסף לוי מנהל ארבע באילת ושמואל ("בובי") עצינו, מנהל מקורות, עזרא כהן, קבלן עצמאי לעבודות השמל וצבי לטר, פקיד מועצת הפועלים, האמינו בצבי בן־אפרים בכל ליבם. האמונה היתה הודית. בן־אפרים עצמו האמין מצידו כי מאמינים בו וכי צעירים אלה, חסרי כל-

עלים, למנהל מקורות באזור עם גידול המפעל. עצינו היה נוהג להחליף את נגר בכל פעם שזה היה יוצא בשליחות המגבית לחו"ל. אך הבנתו בעניני המועצה ובעיר תיה היתה מועטת ביותר. עצינו הישר והגון היה סומך בכל לבו על פקידי ה־מועצה: על ישעיהו שטיין, המזכיר החרוץ, ועל צבי בן־אפרים, הגובר הממוחל. אמונתו העיוורת באחרון הביאה אותו כמעט למבוך פלילי וכספי, ממנו הצליח לצאת בקושי רב.

★ ★ ★

## תתייעפים בעדיפה

**ב**ין נבחרו ציבור מסוג זה, חסרי נסיון והבנה, הרגיש בן־אפרים את עצמו כדג שמן במים. הוא יכול היה לעשות ככל העולה על רוחו, להנהיג סדרי מנהלה כרצונו, להעביר החלטות עסקיות וכספיות בהתאם לאינטרסים הפרטיים של עצמו ולבחור בעצמו את הספקים, הקבלנים, גותני האשראי ומכיו שטרות לניהול כספי המועצה. בן־אפרים היה איש החוק: לכל ישיבה היה בא עם ספר חוקים עבה של תקנות הרשויות המקומיות בישראל, היה מצטט בעל־פה סעיפים ותת־סעיפים, משכנע תמיד את חברי המועצה, כי הוא עצמו ורק הוא בלבד, יהיה צפוי לבית סוהר, במקרה של עבירה על החוקים שציטט ושאיש מחברי המועצה לא ידע אם הם קיימים במציאות.

לעתים קרובות לא היו נאומי השכנוע של בן־אפרים מספיקים לחברי המועצה. הם היו מתבלבלים לנוכח טורי הספרות הנראים שבן־אפרים היה מערים לנגד עיניהם, מנסים לעתים לעכב עיסקה זו או אחרת בבורסה התל־אביבית. או היה בן־אפרים גוקט בשיטות הלוחמה הפסיכולוגית: הוא היה מעכב בבת־אחת את כל התשלומים השוטפים של המועצה, מורה להנהלת השט"בנות ולקופאי להפסיק לקבל קהל, לשלוח את כל הנוגים לגוברות לעזאזל.

התוצאה היתה אדירה. התושבים, הספקים, הקבלנים ועובדי־המועצה היו מצפים את חנוך נגר ואת חבריו בתלונות. "לא משל מי, בן־אפרים צועק, הגוברות סגורה, ה־קופאי מקלל, הו־הידעיות באות בזו אחר זו לחנוך נגר. הוא היה קורא לבן־אפרים: "מדוע לא תזכירם?" היה חוקר בכעס. "אין כסף, היתה התשובה הסטנדרטית. אחרי ימים אחדים היו כל חשבונות הבנקים "מת־פוצצים", באיזה היתה דואג לרוקנם מכל מוזמנים, לגרום לכך שעשרות שיקים יוחזרו למקבליהם ללא תמורה. עורכי־הדין היו מתחילים לצלצל, כל עסקי־העיר, עבודות הבניה, הספקת חומרים תיוונים למשרדים או לבתי־הספר, היו נפסקים לחלוטין.

או היה מגיח בן־אפרים מחורו בגוברות המועצה. "יש עצה, אבל אני אלך לבית הסוהר", היה אומר בצדקנות הגובלת עם תקרבת־נפש, "אני מכיר מישהו שיכול ל־הלחץ לנו כמה אלפים בריבית גבוהה."

חברי המועצה היו מסתלים בתזמון־גואל כאלה על בן־אפרים ככל המלאך הגואל. בן־אפרים היה איכל ארוחה שמנה, מקים מהומת־ענק בין המוכרות והפקידים, טס לתל־אביב ומטלפן אחרי כמה שעות: "השג תי, תודיע לנוברות שאפשר כבר לשלם". אך היה בן־אפרים משיג את הכסף — על כך לא ידעו חברי המועצה אפילו עובדה אחת. ברוב המקרים לא היה צורך להשיגו. הכסף החוזר לבנקים — בן־אפרים זכה באשראי־אמון חדש. כשנשאלו השבוע בחקירות המשטרה על שורה שלמה של ספקים, מלחי־בריבית, מוכישי־טרות ואנשי כספים בתל־אביב, לא הכירו אפילו אחד מהם: "בן־אפרים היה מסדר. את הכל אנחנו לא התערבנו!"

★ ★ ★

## ציקים מתחת למחיר הקרן

**צ**דקותיו הפיננסיות המיסתוריות ירת של בן־אפרים נבעו מהיותו קשור לרשת, אשר קרוב לוודאי כי יעקב הלפרין, החוליה האחרונה בשרשרת המעצרים, עמד בראשה וניהלה. היתה זו רשת, שהיתה מעורבת בחלק ניכר מהשערוריות הכספיות, שארצו בארץ בשנים האחרונות. על יעקב הלפרין, מרכז הרשת, עיסקותיו ושיטותיו, ידובר עוד בהמשך הסידרה. אולם כדי לתת מושג לקורא מה היה חלקו של בן־אפרים, יש לעמוד בקצה על פעילותו הכלכלית הענפה של הלפרין.



גזבר בן־אפרים  
תמונה באלבום 100 הפושעים

ניגש לארון והוציא לי תעודה המעידה כי זוכה בדין. ראיתי את התעודה והבאתי את תכנה לידעת חברי־המועצה. החלטנו שהיות והוא יצא זכאי לא נתחשב בעברו. "במשך שנה אף אחד לא פנה עוד אלינו בענין זה. אבל כעבור שנה, כשהגיע המפקח מאיר שקל לאילת, הוא קרא לי למשרדו והראה לי מסמך, לפיו היה לבן־אפרים תיק פלילי. שקל אמר לי שמחובתו להודיע לי זאת. עניתי לו שאני יודע על כך מזה שנה. לא עלה על דעתי, שהתיק במשטרה ותעודת היוכזי של בן־אפרים, נוגעים כל אחד לענין אחר. מסתבר שמה שראיתי במשטרה, לא היה קשור בתעודת־היוכזי. אני חושב שהם בעצמם, במשטרה, לא ידעו באיזה ענין נאשם בן־אפרים."

אולם הוחרתה של המשטרה לנגר לא היתה סתמית ביותר. מתברר שמה שנגר ראה באילת היה אלבום פושעים, בתוכו נמצאו תמונותיהם של 100 האנשים בעלי העבר הפלילי, היושבים באילת. בן־אפרים היה אחד מהם. כל אדם בעל המושג הקלוש ביותר במשפטים, או שביקר רק פעם בימיו בסרט בלשי, יודע כי אדם שזוכה מאשמה פלילית, תמונתו ושמו אינם נמצאים באלבום פושעים. הבנה אלמנטרית זו לא היתה לי חנוך נגר.

אולם מלבד משטרת ישראל היתה רשימה ארוכה של אישים ואנשי ציבור שבאו אל חנוך נגר כמעט מדי יום ביומו, ביחוד בחודשים האחרונים, הסבו את תשומת־לבו לעסקיו של בן־אפרים:

- **המהנדס מאיר בית־אש,** ידוע של חנוך נגר וחברו למפלגה, מסר לו עשרות עובדות והוכחות על חשדות מבוססים מאוד. התוצאה: נגר קרא לבן־אפרים, סיפר לו על פגישתו עם בית־אש. בן־אפרים יצא מכליו, כינה את בית־אש רמאי, האשים אותו במעשי רמאות במחנה המסתילי, ש־העבודה בו נמסרה ללא מכרז לעסקי השות־פות ולמן דמוכר—בן־אפרים.
- **המהנדס אשר אולניניק,** חתנו של שרה־עבודה מרדכי נמיר ומנהל החברה המונופוליסטית לתכנון והשגחה על מפעלי השכיכון של משרד העבודה באילת. אולניניק אף ניסה להקים פעם סיעה מתחרה לחנוך נגר, והואיר את נגר מפני בן־אפרים ודמוכר.
- **חיים בונה,** מזכיר מפא"י באילת, שהודח וגורש מאילת בהתערבות בן־אפרים. בונה ידע על עסקיו הלא־כשרים של בן־אפרים לפני רבים אחרים באילת. הוא הו־ (חסשך בעמוד 12)

### נאשים:

**עלם מעשרות אזהרות והודעות של אישים חשובים באילת בדבר מהימנותו ועסקיו המי־פוקפקים של גזבר המועצה.**

- **כי חנוך נגר ממשיך להעי־פיק בשירות המועצה, בלחץ ועדיה־עובדים, אנשים שידוע כי מעלו באמון, עברו על החוק ופגעו באינטרסים של מועצת אילת.**

נסיון ציבורי או עסקי של ממש, לא יוכלו לעולם לגלות את עסקותיו המפוקפקות.

### "פקק" בצואר הבקבוק

**ע**ל מנת להבין כיצד יכול היה מעגל־קסמים זה של אמונה עיוורת להתקיים, צריך לחזור קצת יותר אל שיטת פעולתו של צבי בן־אפרים. היתה זו שיטה פני־גונסית־פסיכולוגית, שרק גאון בעל הבנה בשני שטחים אלה יכול היה להפעילה בתוך גן־עדן של שוטים, שנבחרו במקרה להגיד הלט עניני העיר הדינאמית ביותר בישראל. אורחים שנבחרו לא בזכות כשרונם המנהלי או הציבורי, אלא בזכות העובדה הפשוטה כי הם היו הטובים ביותר לתפקיד העד השכונה אילת מבין 119 התושבים האחרים של שתי שורות הבתים שעל חוף ים־סוף, שהיו קיימים בשנת 1955.

צבי בן־אפרים, בעל הנסיון המעשי הכס־פי במעילות מושב משב־דב, עיריית צפת וקייזר פרייזר, היה בעל עין חדה. הוא ידע לבחור את קרבנותיו במהירות ובעי־לות. הוא ידע גם לסחגם, כמעט במבט ראשון לטוב המתאים: אל השוטים, או אל התושבים את עצמם לנבונים. הוא מצא באילת את הסוג הראשון.

לחנוך נגר לא היה מעולם נסיון בעבודה ציבורית. הצעיר הציוני מאמסטרדאם, כפי שמסתבר עתה מתולדות חייו, ניהל לפני בואו לאילת פנסיון ומסעדה כושלים ב־ירושלים. בזכות קשרי משפחה עם אחד בשם אריה שפורן, שכיהן תקופת־מה כנ־ציג משרד ראש־הממשלה ואח"כ משרד־הפיתוח באילת, ירד חנוך נגר עם אשתו ובנו לאילת, נבחר עד מהרה כראש העד המקומי של שלושים פועלי צה"ל האזרחיים במקום. בדיחה אילתית המבוססת על המצי־אות, והמתהלכת עתה בין חוקי אילת, רובם הולנדיים, מספרת כי הסיבה לכך ש־נגר נבחר לראש־העוד המקומי היתה, כי כל שאר החותמים היו בעלי־מקצוע, מי־גרים, טבחים או נגרים, ואילו נגר הפה היחיד בין כולם שהיה מחוסר־מקצוע ו־"פקק" בסידור העבודה היומי.

שמואל ("בובי") עצינו, עצינו, איש אחדות העבודה וסגנו הצעיר (29), של נגר, היה מחוסר־הבנה ונסיון ציבורי עוד יותר מנגר. עצינו, מפעילי התנועה המאוחדת, עזב את קיבוץ ראש־הגוקה בהיותו בן 21, לקח אתו את אשתו הצעירה והיפה וירד לאילת על מנת להתקיים שם כפועל בחברת חמו־רות. בין פועלי מקורות, רובם עולים חדשים, התבלט עצינו עד מהרה כאיש היחיד שידע עברית על בוריה, ושיכול היה לנהל את הענינים המנהליים של המפעל, מונה במשך זמן לאחראי על שאר חפוי־